

Officielt medlemsblad for Nivå Fåreavlerforening.
Nr. 11/ april 2016

Velkommen til GutePosten

Nivå Fåreavlerforening 25 års jubilæum

Den 29. maj 2016, kl. 13 – 15, fejrer Nivå Fåreavlerforening sit 25 års jubilæum.

Det bliver en dag med festtaler, smagsprøver af lammespecialiteter, opvisning med hyrdehunde, demonstration af kartning, lille plancheudstilling, konkurrencer for børn, salg af lammeskind fra sidste års slagtning, salg af hæfter med lammeopskrifter, og salg af uldpynt, produceret af uldgruppen bl.a. af ulden fra vores får.

Alle interesserede er inviteret, via Jer, og op til dagen via pressen, hjemmesiden og facebook.

Sæt kryds i kalenderen, mød op og vær med til at gøre dagen festlig.

Forårets lam - Barselsberetninger

Søndag den 3. april var der åben fold som altid den første søndag i måneden. Den erfarne mor, 301, havde allerede leveret årets første 2 lam den 1. april. Nu gik hele flokken fredeligt og græssede nede ved folden og i en af hytterne på bakken lå 386 (anden gangs fødende). I løbet af en time havde hun leveret to fine vædderlam som hun tog godt imod.

Siden ankom 407 og 413 med et lam hver. 407 er som 413 et lille får fra 2015. Hun gik sammen med de øvrige får, der var blevet samlet i hyrdefolden. Karin ser, at fødsel er ved at gå i gang og vædderen er meget interesseret, og lille 407 bliver gelejdet op på barselsstue. Der er tydelige tegn på at kroppen, med muskelsammentrækninger, gør klar til læmning. Mest almindeligt er det at fårene læmmer stående, Lille 407 blev liggende da den egentlige fødsel gik i gang, men det lille lam fandt alligevel vej ud, og så blev 407 mor.

Billede af Annelise T, som giver flaske til et lille lam.) Den første mælk, råmælken, er særlig vigtig for lammet idet den er federe og indeholder antistoffer som beskytter lammet mod sygdomme. Lammet skal gerne have råmælk inden for den første time.

Fra første færd har hun givet lammet megen opmærksomhed. Når der var hyrder i barselsstuen, befandt hun sig, så vidt muligt, mellem lammet og hyrden. Lammet var ikke en stabil dier, og der var derfor ekstra opmærksomhed på den, hvilket bl.a. indebar at lammet blev forsøgt hængt til patten.

Den første mælk, råmælken, er særlig vigtig for lammet, den er federe og indeholder antistoffer, der beskytter lammet mod sygdomme. Lammet skal gerne have råmælk indenfor den første time.

Mandag aften sås asymetri på yver, hvilket kan skyldes, at lille lam foretrækker den ene pat. I et par dage blev den anden pat malket, så den ikke blev overspændt, hvilket kan gøre den sværere at die fra. De første dage fik lammet den udmalkede mælk pr. sutteflaske. Samtidigt blev lammet tilskyndet til at die fra begge patter, og i løbet af de næste dage lykkedes det. 5 dage på hus blev det i alt til for mor og lam.

Resume Får 407 er førstegangslæmmende, hvilket kan være årsagen til:

- at den ikke spontant går afsides, da den skal læmme
- at den læmmer liggende
- at den ikke sikkert kan guide det lille lam til patten
- at den kun får et lam

407 havde været på hus siden søndag og tålt isolationen og passet forbilledligt på sin søn. Fredag var Annelise N muligvis en smule tøvende, inden baljen med foder blev sat i huset. Vupti var 407 elegant og som et lyn sprunget over grinden og tog for sig af retterne. Det var hun altså i stand til, men havde undladt at udfolde dette talent tidligere. 413 som ikke, i samme grad som 407, har været vant til besøgende i barselsstuen, var lidt urolig, da Lis kravlede ind til hende, og hun fik lidt tid, inden lammet blev taget op til flytning. (Se videre side 2, sp 2)

301 med et af sine små lam som hun nedkom med den 1 april - første læmning i år.

Historien om "den våde fold" og viberne.

Nogle har bemærket at der i løbet af de sidste par måneder er sket noget med bevoksningen, og jeg vil her fortælle lidt om forløbet. Den lavtliggende våde del af vores fold var i sin tid en del af det samlede græsningsareal. Det viste sig gennem årene at være en fordel gennem de tørre somre, idet fårene til stadhed havde adgang til frisk græs.

For flere år siden måtte vi imidlertid undlade at afgræsse arealet, da vi opdagede at vores får begyndte at lide af leverikter - en indvoldssnylter, som via en mellemvært, pytsneglen, udvikler sig på fårets lever. Vi mistede pludselig 2 voksne får, og ved dyrlægens dissektion fremgik det med al tydelighed at fårene var angrebet på leveren.

Bestyrelsen besluttede at indlede en kur på de tilbageværende får og derefter hurtigt afspærre det våde område, idet man ville afskære fårene fra at afgræsse området, hvor intensiteten af pytsneglene antoges at være størst.

Forsøget er lykkedes, idet vi ikke i de forløbne år har haft angreb af leverikter.

Arealet har således ligget i brak i flere år, og vi har gennem årene kunnet følge udviklingen. I nogle år husede arealet en vibekoloni til stor fornøjelse for os alle. Efterhånden som området voksede til, måtte viberne forlade deres yngleområde, da de foretrækker at fouragere i områder med bare jordtuer.

Da området efterhånden groede til med bl.a. kraftig vækst af dueurt, opstod tanken om at foretage naturpleje i området. Danmarks Naturfredningsforening, Fredensborg afdeling blev forespurgt, da man allerede havde etableret et høslætlaug, som har til formål at foretage naturpleje i lokalområdet. Man sagde ja til at deltage på frivillig basis idet man opfordrede til at vi selv kunne supplere med deltagere. Det lykkedes at samle en lille gruppe bl.a. også med deltagelse af aktive medlemmer fra DOF, Dansk Ornitologisk Forening.

Hen over nogle weekender omkring årsskiftet fik vi hevet den gamle vækst af dueurt op med rode og deponeret materialet i nærområdet.

Der var almindelig enighed i gruppen at vi nu havde etableret gode yngleforskel for nogle vibefamilier, hvis de skulle komme forbi i de første forårsmåneder og finde området attraktivt.

Vi har tålmodigt ventet på viberne, men ikke set dem endnu. Vi ved alle at tålmodighed er en dyd, så hvis det ikke lykkes at se viberne i år, vil de være velkomne næste sæson.

I mellemtiden kan vi glæde os over at vi nu har skabt vilkår for at botanikken har fået bedre mulighed for at udvikle sig.

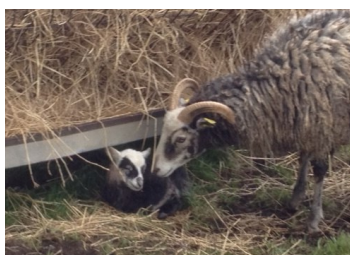
Der vil være behov for at vedligeholde området. Vi har allerede observeret, at dueurten står på spring. Vi vil prøve at oprette et "lehold" i løbet af sommeren - mere om det i næste nummer af Guteposten.

Vi siger tak til alle deltagerne - ingen nævnt, ingen glemt.
Finn

Barselsberetninger, fortsat fra side 1

Hun strittede meget imod, da hun blev "fulgt" over i nordfolden, *her observeredes det at det er vigtigt at lammet befinder sig lige foran moderen når de flyttes*. Lammet blev sat ned i folden og mor sluppet fri - hun var da helt forvirret, løb over til 407 og prøvede at gøre krav på hendes lam, så en overgang

ud som om hun kunne finde på at løbe tilbage gennem elhegnet, selv om hendes lam "stod lige foran næsen på hende". Lammet blev indfanget og moderen lokket hen og snuse til det og derefter blev de genforenet. Lis

413 og lam genforenet

Erik hyrde rapporterede den 13. april:

"Så kom endelig de første lam på vores vagt ... 389 stod med to lam i morges da jeg kom derned. Begge lam havde mælk i maven, moren passede godt på dem og fjernede sig højst en halv meter fra dem. Solen skinnede og jeg syntes det var synd at sætte dem på hus, så jeg lukkede dem ind i nordfolden til de andre."

En dejlig historie og man kan næsten se situationen for sig. Så let kan det være for et får at læmme. (red.)

Flere lam

I skrivende stund har alle drægtige får læmmet, og vi har nu 21 lam. Det har været en travl måned fordi det har været nødvendigt at fodre og observere mindst 2 gange i døgnet, men det er al besværet værd. Nu går alle moderfår på Nordfolden og vædderen Frode holdes tilbage indtil lammene er så store at de kan tåle at blive skubbet til. Vædderen kan være lidt for voldsom for de nye små.

Klove

Ved hyrdemøde første søndag i januar blev fårenes klove klippet og kigget efter som sædvanligt. Denne gang havde mange af dyrene revner mellem klovspalterne. Skyldtes det, at jorden var frossen eller at de havde fået klovsvyge?

Derfor blev dyrlæge Louise konsulteret, og vi aftalte, at hun hellere måtte se på klovene og udtage prøver til analyse, så vi kunne finde ud af hvad, der var galt. En uge senere havde vi svaret - heldigvis negativt, vi havde ikke fået klovsvyge.

Kommende måneders aktiviteter

Åben fold: Første søndag i hver måned kl. 10:00 (maj 2. søndag, 8. maj fåreklipping)

Uldgruppen: Starter igen til september. Tirsdage i lige uger kl. 19:30-22:00 indtil udgangen af april.

Jubilæum (25 år): 29. maj 2016 kl. 13:00-15:00

Vil du være sikker på at modtage "Guteposten", så giv din e-mail adresse til formand Berit. Send en e-mail til: beritluismogensen@msn.com med overskriften "Gutefår", så er du registreret med det samme.